

El 22 de març d'enguany es culminava un fet que començava al setembre de l'any passat en una conversa de si calia o no, si fóra interessant o no, que l'encamisada fos reconeguda com a festa única al nostre país. Moltes eren les persones que desitjaven saber la història, la llegenda, el fet en si per recolzar aquesta idea amb arguments concrets. Així, el Govern de la Generalitat declarava l'Encamisada com a Festa Tradicional d'Interès Nacional de Catalunya.

El Centre d'Estudis Falsetans com a entitat organitzadora no va escatimar esforços en fer tot el que es demanava per aconseguir aquesta fita, encara que la cosa més important ja estava feta: aconseguir que tothom de la rua vagi vestit d'encamisada.

El nostre agraïment a tothom que ha participat a la festa amb orgull i amb ganes de sentir-la seva. Us encoratgem a seguir així, ha seguir anant a la rua ben vestits per lluir una encamisada cada any diferent i única per les persones que la viuen i que la veuen. Celebrem, doncs, aquesta nominació units per preservar les tradicions de casa nostra.

Comissió Organitzadora
Centre d'Estudis Falsetans
Desembre 2011

Presentació

La festa de l'Encamisada estava organitzada per la confraria de Sant Antoni de la parròquia de Falset des de temps immemorials fins als voltants de 1968. Era una processó tradicional en dia feiner amb poca participació de gent. A partir de llavors el Centre d'Estudis Falsetans es va fer càrrec de la seva organització.

A partir de 1980 la festa pren un caire festiu de cap de setmana i un gran augment de participació. La tenacitat per part de la Comissió organitzadora va fer que sigués una festa referència dins la celebració dels Tres Tombs.

L'Encamisada avui és una festa a la que hi pot participar tothom que compleixi els requisits establerts: anar vestit de l'Encamisada. Això fa que sigui única arreu i ara declarada Festa Tradicional d'Interès Nacional de Catalunya.

Orígens

Els orígens llegendaris de la festa es situen en temps anteriors a la Guerra de Successió quan els falsetans aconseguen vèncer el setge a la vila. Aquesta victòria es suma a la processó de Sant Antoni amb orígens ancestrals que es celebraven per commemorar esdeveniments a la Cort i que el poble les va assimilar com a seves. S'atribueix, doncs, una victòria dels falsetans sobre tropes enemigues, en la que la gent del poble portava camisa blanca per confondre's entre la boira i diferenciar-se de l'enemic. Altres versions acadèmiques parlen d'una maniobra militar que es coneix amb el nom d'encamisada i que ha acabat designant diverses festes que tenen semblants arrels llegendàries.

Sigui com sigui, la llegenda de la nostra Encamisada arriba als nostres dies difuminant fets històrics barrejats amb sentiments patriotes que desemboquen en una gran festa d'agermanament.

Festa viva

L'Encamisada que celebrem el cap de setmana més proper al 17 de gener, comença el dissabte, a la 1 del migdia, amb un repic de campanes i enlairament de coets. A les 8 del vespre, els participants amb les seves cavalleries i carros es reuneixen davant del Cellar de la Cooperativa.

La desfilada encapçalada pels dimonis i seguits per la banda de música, els carruatges petits i grans amb el carro del Sant a l'últim, les cavalleries petites i grans i tancant amb el pendó portat per l'hereu i la pubilla i els cordons pels dos fadrins i les dos damiseles (els quintos de l'any) es dirigeix pels diferents carrers de la vila, a l'església on el president de l'entitat organitzadora, el Centre d'Estudis Falsetans, i el capellà de la parròquia donen la benvinguda als participants.

El diumenge, a 2/4 de 9 del matí, el capellà beneeix els diferents animals de companyia que porta la gent a la plaça de l'Església i tot seguit s'ofereix un esmorzar als assistents. A les 11 del matí es torna a fer la mateixa rua pel recorregut centenari habitual fins a la plaça de l'església on es celebra l'ofici en honor a Sant Antoni.

Durant la missa, a l'hora de l'ofertori, es beneeixen els panets de Sant Antoni i es balla la jota de Falset a l'altar, interpretada per la banda de música Vila de Falset.

En acabar els organitzadors venen aquests panets de Sant Antoni que tenen una gran acceptació i que són el suport econòmic bàsic de la festa. Tot seguit, cavalleries i carruatges continuen desfilant per la població acabant el recorregut on l'havien començat.

